

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Világosítható a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilvántartó vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 6t hasábos politika-
s 5 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan eszközöltnék.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántartó garmond sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz érkezve — legezélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétválasztás tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lapfelfeladó.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

B.-Gyarmat, nov. hó 15-én.

A regalejog megváltása tárgyában beadott javaslat folytán, azt mondták és azt írták, hogy a regale jog megváltásával végre megszűnik az utolsó középkori feudális jog. — Ho hó! Megálljunk csak! Van még egy ilyenféle középkori maradvány, **ez a vámjog**, mely szintén a kiváltságokhoz tartozik.

Elmélkedjünk csak kissé ezen jog felett, mely mostani fejlettebb gazdasági s jogviszonyaink között egész jogtalansággá vagy jobban mondva zsarolássá vált.

A vámjogot már az 1492-ik évi törvények úgy definiálták, hogy ez olyan kiváltságos jog, melynek fogva a tulajdon költségen épített úton vagy hidon járóktól személy- majd szekér és marha számszerint a felsőség által szabályozott vám díjat szedhetni. E jog kiváltság utján szerveztetett meg. Ezen joggal szemben a vámtulajdonos köteles volt az utakat, hidakat, melyek használatáért vámot szedett, jókarban tartani, és ha ezt elmulasztotta, teljesítésére bírói megintés után tisztli ügyészi keresettel háromszoros büntetés alatt szoríthatatott és kártérítésre ítéltethetett.

A lefolyt századok alatt nagyon fontos jog volt az, mert akkor még nem volt a közmunka váltság szabályozva, s a nagy és gazdag urak csinálták saját költségükön az utakat és hidakat.

Ezen jog kezelésére is nagy gondot fordítottak. Így pl. az 1492: 87. t. cz. kimondotta azt is, hogy zsidó vámszedőt tartani, vagy annak a bérbe adni nem szabad és annak elmozdítására tisztli ügyészi kereset volt rendelve azon hozzáadással, hogy zsidónak senki vámot ne fizessen. (Ez a törvény az 1840: XXIX. és 1867: XVII. t. cikkekkkel és az országbírói értekezlettel elavult.)

Vámfizetésre nem voltak kötelezhetők már a régi 1498: 35. t. cz., majd az 1647: 78. és az ezt kiterjesztő 1836: XXXIII. t. cz. értelmében a nemesek, habár kereskedők is, a papok, tanulók, egyház szolgálói, sz. kir. városok polgárai, az esztergomi érsek jobbágysai, a jászkunok, a lakzis menet, az úri dologban járók és azok, a kik a malomba őrlés végett életet (gabonát) vittek vagy onnan visszatértek. Akkor is az volt az elv, hogy: „fizess paraszt!”

Most azonban nem kérdik az embertől, kivált Vácson, Losoncson vagy B.-Gyarmaton, hogy hát nemes-e az ember, vagy pap, avagy éppen jászkun; az egyenlőség, testvériség és szabadság ideális jogelveinél fogva a vámot mindenkin megveszik, sőt ha az ember a tariffát nem tudja, még tariffán felül is megzsarolják.

Kérdjük, van-e a vámjognak jogosultsága?! Nincs. Hiszen az utat és hidat most már nem a földes úr csinálja és javítja, hanem az állam, továbbá a vármegye, és pedig ez utóbbi a közmunka váltságából, melyhez az 1844: IX. t. cz. értelmében a vármegye lakossága vagyona aránylag járul.

Miért áll fenn tehát ezen középkori jog? Azért, mert nincs világos törvény, mely eltörölte volna, A régi törvények szerint egyenesen ki lehetne irtani ezen jogot, mert hisz az 1715: 15. és 1723: 15. t. cikkeik szerint az utakat, hidakat az tartozik csinálni és jó állapotban fentartani, aki a vámot szedi, s amenynyiben most már az utakat az állam, megye, községek csoportja vagy a község csinálja és javítja, — nem pedig a földes úr, — ebből önként

következik, hogy a földesúr, vámot nem szedhet. De hát ki halgat ezen ócska törvényekre!

Tudjuk pedig, hogy a vámszedés különösen ha bérlek által kezeltetik, mily hatással van valamely város piaci forgalmára és az élelmi cikkek értékére.

A regale törvény keretébe bizony beillett volna egy paragrafus, melyszerint a vámjog is bizonyos módzatok mellett megváltatik, s ezen jog a községekre ruháztatik.

Ha azonban a törvényhozás nem öleli fel a középkor — me jogtalansá vált és zsarolássá fajult maradványát, segítsenek a bajon a törvényhatóságok, melyeknek joguk van a tariffa és kezeléshez hozzászólni.

Alispánunk — mint lapunk múlt számában jeleztük — nov. hó 10-én Losoncson tartott e tárgyban szaktanácskozást, s reméljük, hogy a tanácskozási anyagban kifejtett elvek alapján már legközelebb oly szabályrendeletet tesz fel a vármegye zöldségtulára, mely legalább is a zsarolásoktól fogja megóvni a vármegye közönségét.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(November hó 15.)

Elnök gr. Gyurky főispán bejelenté, hogy Beniczky Árpád, gróf Berchtold Arthur, Huszár István és gróf Pejasevich Arthur urak elfoglaltságuk miatt az ülésben részt nem vehetnek.

Jegyzőkönyvhiutasítókul Pajor István és Fáy Árpád urak kérétek fel.

Ezek után felolvastatták az alispáni jelentés, mely közzé teszi azon sajnálatos — és lapunkban is közölt eseményt, — melyszerint az alispán Szerényi Gábor központi főszolgabírói kénytelen volt állásától felfüggeszteni.

A salgó-tarjánt bányászerecséltenség.

Megrendítő esemény történt Salgó-Tarjánban nov. hó 7-én, miként ezt lapunk nov. 11-ki számában is jeleztük. Az alispáni hivatalos jelentés szerint a József aknában 350 munkás foglalkozott; az aknát egyszerre víz borította el, s a munkások közül 20-an rekedtek benne a bányában s csak nov. 9-én sikerült őket kimenteni. A mentés körül önfeláldozó s 8 óraig tartó működést fejtett ki Gerber József bányagondnok; miért is az

T Á R C Z A.

Arany János költészetének népnevelő becse.

Nem tartanám befejezettnek tavaly felolvasott Petőfi-ről szólott tanulmányomat, ha legújabb kori műveltség történetünk második nagy alakjáról: Arany Jánosról szintén meg nem emlékeznem pedagógiaiilag. Mindketlen a nemzet geniusai. Szellemi örökökkel a legújabb kor általános és nemzeti nevelés eszméi szent kötelességünknek teszik a népoktatás nagy keretébe illeszteni. Miskolcban is joguk van ehhez. Petőfiről én bizonyítottam, hogy a leghivatottabb néptanító volt, Arany ön maga bizonyította be, hogy népnevelő volt, mert tényleg tanítóskodott. Ez adalék segélyével felelhetünk azoknak, a kik csak titymálva szólnak a tanítóról és én népnevelői voltát és nemzetiességét irányzóim gyanánt használatom költészetének népet nevelő becse bebizonyítására.

Hajdan Alkibiades érvet a népet nevelő nemzeti költészet szükségessége mellett, amikor ugyanis egy tanítómaster iskolájában nem találta Homeros hőskölteményeit s e miatt a szerencsétlent arcul ütötte; manap az bányítja a nemzeti és nevelő költészet szükségességét, hogy azt olyba tekintjük, mint a létszükségletet, elismerjük, hogy a költészet fia életünk.

Gyermek és felnőtt egyaránt szeretik a verseket. Jó költemények megelékní a napi sajtót. Könyvet sajtólnak és száraztanak a bucsúztatók. Dall és dallamot kifogyhatatlanul terem a nép. Költészet kell a szép-zéknek kedélynek és akaratnak, hogy megnevesbüljenek, hogy általa bárki is a szegény és rideg köznapiaságból a képelem és érzelme országába bevonassék.

Megyek nagy fia — Madách hűre mondja: „A mely nép pásztor tűzénél népdalokat eszmél s ablakai alá virágokat ültet, erkölcsi s szellemi tekintetben is sokkal felül áll azon, mely gunyhója ronda körében halgatagon borong magában.”

Népoktatásügyi törvényeinket az a szellem lengi át, hogy lehetőleg a legújabb korok költészetét felkarolva a Beszéd-Ertelem-Gyakorlatoktól kezdve a legvégső osztályokig költemények taníttassanak.

Arany költészete kiválóan alkalmas a nyelv érzék fejlesztésére, a nemzeti gondolkodás és kifejezőmódok elsajátítására zamatos eredeti gondolatai, szavai és kifejezés módjai által; alkalmas az emlékező tehetséget élesítés mellett az értelem él és szép olvasási készséget előmozdítani. Ha van tehát dalszövegnek, költeménynek magyarosító hatása, Arany műveivel oda sorozhatjuk. A próza elemiesebb a tömörebb és dus tartalommal, megírt költeményeknél, de bár hányszor tárgyalassanak Petőfi vagy arany művei, kiváló tökélyükkel fogva umalmat jól megválasztva soh sem kelthetnek, élvezetet mindenkor nyújthatnak.

Miért ne karolnók fel azt a költészetet, mely művésziessé leír, kellemesen elbeszél, hazafiaságot életből-ességet, történelmi igazságot, erkölcsi tanulságot peng, kigunyolja a felszedségeket, diadoli a nemes dolgokat, szóval oktat, nevel, a legnemesebben szórakoztat. Hazafiaságot és nemzetiességet fényesen igazolja, a midőn írja:

Legy ha bírod, te „Világkölte!”
Rázd fel a rest nyugatot:
Nekem áldott az a bölcső,
Mely magystrá ringatott
Es ne gondold, hogy ki halnak
Sajtott népek hirtelen,
A míg ósaszeng a dalok
S a nemzeti értelem.

Arany haszon fejében miért ne zsákmányolnók ki akár Petőfit, akár jelenben Aranyt?

Egy nemrég kiadású, el. isk. 5 és 6. osztályai számára írott olvasó könyv akadt a kezembe, melyben Petőfi aligha, Arany meg csak a „Családi kör”-rel van képviselve, de a törvény szelleme ellenére annál több benne a morális irányú sententia régi írótól, Kuthen és Mindszenthit is bőven képviselve. Ez eljárásnak oka aligha nem abban rejtezhet, hogy Arany formája e körnek nehezkés gyakran hosszadalmas, hogy hasonlított tegyek, Petőfihez képest művésziessé, professori és tudós főre valló. Van e véleménynek alapja, de viszont figyelembe vevendő, hogy Aranyról a leghűtel magyaros, a tartalom dus, az előadás sokszor népies s ha a példának magasztosnak illik lenni, akkor bármiként fontolgassuk a dolgot népies és elemies művei az elemi, a terjedelmesek és művésziessé a polgári iskolában hasznosíthatók.

Hadd idézem Arany lemdületére Aranytól:

Van a magyarnak
Saját mértéke: népdalaiban
Melyet kitanácsol a parasztlány
Es Farkas József olyasépen kibér.

Arany rövid és elegyes költeményei közül futólagosan m. e. 20—25-öt számláltam össze, melyek a népiskolában kezdve a Beszéd-Ertelem-Gyakorlati fokon, hol kivonatosan, hol módosultan, hol meg a maguk eredeti atakjában felette nagy haszonnal alkalmazhatók.

Mily szépen válik be a B. E. Gy. képsőjén csak következő néhány vers:

Hullámzó vetés közt
Buvócskák: a fűj; szitog a nő; „vá-vá”
Nyomon űi a him, három pittypalintyot
Örömmel kiált rá.

Ej, ej garáda tél após!
Ki ördög hitta kelmedet,
Hogy szent Márton naptájba há
Borítja házi telhetet?

Szeretem a reggelt,
Mikor a jegenyék sudarára
Legelőbb esik a
Születés nap arany sugara
S kiderül a vidék.
Szine, illata, hangja fölled.

A felsőbb fokokon tárgyalható költeményei között az allegorikusokat, a túl terjedelmeseket tiltja ugyan a költészet, de az értelem javára legjobb volna tiszta értelműben, vagy prózai olvasmány alakjában, amennyire lehetséges, röviden feldolgozva venni elő. Ilyenek: A rab golya. A gyermek és a szivarvány. A bajusz. A fülemüle.

A humor mindenütt derit. Mosolyt fakaszt az agyban és iskola-gyermekben egyaránt.

Az iskolának a humor az, a mi a természetnek a nyájas tavaszi napsugár. Ily kedélyt, elevenítők nevelők volnának: A tudós macskája. Erkölyen bucsú, melyben a költő kabátjától vesz meleg bucsút s mely költemény — nézetem szerint — szavulásra igen alkalmas. Alkalmi vers, vagy népies alakban és gondolat menetben előadott újévi felköszöntő: A begedű.

Történelmi ismereteket közölnek: Az ó-torony, előadva, meennyit szenvedett a hazát minden egyes pontja: A szegény jobágy, megvilágítva két képen a régi hű béri állapotokat; Rozgonyiné — ballada — bizonyítja

alispán, aki a főispánnal együtt a vészhelyen megjelent, indítatva éreztette magát, hogy Gerbernek elismerést nyilvánítsa. Az alispán azt is jelenté, hogy ezen katasztrófánál vétkes gondatlanság nem forog fenn, mert az előre nem láthatott fizikai okok (vis major) folytán következett be. A vizsgálat egyébként a bányakapitányság közbejöttével folyamatban van.

Gr. Gyürky főispán a bányaterképnek megtekintése és szakértők meghallgatása után igen érdekesen adta elő az esetet. A katasztrófa szerinte is előre nem láthatott fizikai körülmények miatt állott be. Ugyanis a régi és üzem alatt nem lévő aknáknak idő folyamával vízzel teltek meg. Ily akna van a Józsefakna felett is, s bányamérnökileg kiszámítva volt, hogy az aknában lévő víz térhenek egyensúlyozására és fentartására 3-5 méter vastagságú kőszén alap réteg szükséges és elegendő. A Józsefakna felett nem 3-5, de 35 méter vastagságú volt az alap kőszénréteg.

munkásoknak tehát meghagyatott, hogy ezen célból még 10 méter vastagságú kőszénréteget vájthassanak. Vájtak is körülbelül 8 méter vastagságot. Azonban a 8-ik méternél már víz szivárgott, s egy pillanat alatt roppant mennyiségű víz csapott le a felső aknából az alsóba, a hol 350 munkás dolgozott. Ez másként nem történhetett, minthogy a felső akna vastag alaprétege vulkanikus rohamok folytán megrepedt, s a repedésen nyomult keresztül a felső aknában meggyűlemlt víztömeg az alsó aknába. A munkások nagy része szétfutott és kiszabadult, azonban 20 munkás benrekedt. Most kezdődött az életmentés nagy munkája. Ennek vezetője Gerber József bányagondnok volt, ki a nagy szerencsétlenségben fejeit nem veszté, hanem műszakilag mindent elkövetett a 20 bányamunkás megmentésére. Ő maga ment be a bányába néhány elszánt munkással s óra hosszat dolgozott és embererőt meghaladó munkát teljesített a szerencsétlenek megmentésére. A nép már azt hitte, hogy Gerber, kit különben is nagyon tisztelnek és szeretnek S.-Tarjánban, odaveszett és soha sem látja többé a napvilágot. A tudományosan vezetett és véghezvitt életmentő munkának azonban meg volt az eredménye, és Gerber kihozta a két napig élet és kalál közt lebegő 20 munkást. Azt az örömet, azt a meghatótságot, ami a 20 munkás családja a többi munkás és a város közönsége részéről nyilvánult, leírni és elmondani nem lehet.

Gerbernek ezen önfeláldozó és majdnem emberi erőt meghaladó életmentési munkája megérdemli, hogy különösen kiemeltessék és erkölcsileg megjutalmazassák. Miért is a főispán indítványozta, hogy Gerbernek a közigazgatási bizottság részéről elismerés és köszönet szavazassék.

Ezen előterjesztés nagy figyelemmel halgatott végig és a bizottság egyhangulag elfogadta a főispán indítványát.

Az alispáni jelentés felvette a b.-gyarmati takarékpénztári, mintapinczei és Simko Frigyes féle pincze betörési eseteket is, melyek lapunk más helyén hozatnak fel.

Továbbá előterjeszti az alispán a vanyarci út tárgyában a közlekedési minisztérium leiratát, mely azt kívánja, hogy miután a vanyarci útvonalnak, a megye által kijelölt irányja igen sokba, 143,325 forintba kerül, csináljon a megye más, rövidebb és olcsóbb irányt, s e célból az új terv megalapítására egy műszaki tanácsost küldött ki. A megye azonban nem térhet el a közgyűlésileg megalapított úttervektől és a felvett programról, azért is a bizottság kimondotta azt, hogy a megye által megalapított tervhez ragaszkodik s felkerte a főispánt is, hogy a műszaki tanácsossal és a nm. közlekedési minisztériummal szemben a vármegye álláspontját védelmezze. A főispán készséggel elfogadta a közvetítést.

Végül Scitovszky alispán felemlíti jelentésében, hogy a vám és helypénz szedése ügyében Losonczon nov. 10-én szaktanácskozmányt tartott, melynek alapján ezen ügyben szabályrendeletet fog készíteni.

Nősülési és katonai elbocsátási ügyek.

Nősülési engedélyt nyertek: Szincsik, Sirkó, Hugyecz, Skolnyár, Skamla, Repa, Lestyánszky, Juhász, Gyuricza, Mák, Szuhánszky, Frecska, Járja és Hegedűs folyamodik. Elutasított: Nagy Gábor. A hadsereg kötelékéből elbocsátást nyertek: Kokavecz és Tóth Ferenc; ebbeli kérelmével elutasított: Simo András.

Vacsok Miklós illetékessége ügyében az alispáni határozat jóváhagyatott, s nevezett a.-sztrégovai illeté-

Zsigmond idélen uralkodását s a magyarnak még, aszszonyban is nyilatkozó harciasságát és hiv ragaszkodását ura királyához; Szent László (Legenda) diadalmát a nagy, a vitéz, a vallásos királyt; Mátyás anyja; Both bajnok özvegye, mindkettő a daliás, nagyidőket eszteli s az anyai szeretet melegít.

A leírás remekei: Téli (módosítva); A családi kör; A pusztai fűz; Laci konyha (vas ércékp). Erkölcsi tanulságot, tartalmazzanak: Nyalka, huszár, bizonyítva, hogy a magyar ember nem kapzi s föltett szándékában jószívűségében még előjáróinak fegyelme sem tantorítja el; Az elhagyott lak, előadva, hogy a még jól megy sorunk, sok a barátunk; ha mostoha a helyzetünk, kerülnek az emberek.

Arany népdalai mentek a heves szerelmi szenvedelmektől még mérsékeltbb szerelmi jelenetek sincsenek bennük s a lehetővé teszi egyik-másik népdalának a népiskolában való felhasználását.

Arany nagyobb költeményei, a felsőbb népoktatási tanulók számára előírva. Miként lejjebb úgy itt is becsül nagy, de a tapasztalat minden fokozaton azt bizonyítja, hogy nem képesek a tanulók megfelelő győnyört találni bennük. A tárgyalt — másként nem elvezethető — lepatlogtatja a zománcot rólok. Az ifjúságot jellemző nyugtalanság tévova szellem hol lesz kárpótolva? Minden felsőbb koncentrikailag ismétlődő fokozaton s kint az életben, a hol csak, fel kell eleveníteni az iskolában tárgyaltakat s az értelem magas foka mellett már nem fogalomszerzés, hanem mélyebb felfogás, gyönyör származnak.

kességének mondatott ki. — Kozelka Alajos képezdei magántanuló és alsó-pelényi tanító a katonai gyakorlat alól nem mentetett fel. — Kasztovszky József déjtári körjegyző felebbezése, a miért őt az alispán 5 forint rendbíróságban marasztalta, elutasított, mert rendbíróságos eljárássalnak helye nincs. — Szécsény város előjáróságának felebbezése, amiért a közégi képviselő testület nem írta le Lovasanyi Géza 662 forint 54 kr közégi pótdadó hátralékát, elutasított és a képviselő testület intézkedése helyben hagyatott.

Árvák.

Beadványok száma okt. végéig: 14315, melyből elintéztetett: 13171, hátralék: 1144 darab. Árvák és gondnokoltak gyámpénztárlag kezelt pénze és pénzerőke: 654,104 forint 19 kr., tartalék alap: 15309 forint 33 kr., szegény árvák alapja: 1315 forint 12 kr.

Minthogy a belügyminisztérium elrendelte azt, hogy ezentúl az árvapótlatoknak tűzkár elleni biztosítása végett egyes jelölésekkel szerződésre lépni nem lehet; küldöttégi jelentés alapján az elsőrendű társulatok fel fognak hivatni, hogy arra nézve, mily kedvezményben részesítik az árva épületek biztosítását, s mily perzentet hajlandók a szegény árvák alapjára megfizetni, hat évre szóló kötelező nyilatkozatot zárt ajánlatban terjesszenek be az árvaszékhöz. A legtöbb előnyt nyújtó társulat a köz- és magángyámoknak ajánlatni fog.

Tanügy.

A szécsényi izr. iskola kérvénye, hogy az országos izr. alaphól segélyben részesítessék, pártolólág felterjesztetik. — A b.-gyarmati alsó kereskedelmi iskolára vonatkozólag a tanfelügyelő úr utasítva lett, miszerint annak fenntartására vonatkozó adatokat szerezze be s terjessze elő. — Ecség község pótköltséget kér közégi iskolájára javára s egyszersmind jóváhagyást az iránt, hogy a közégi malmot, melynek egyharmadát jövedelme az iskolát illeti, eladathassék. Ezen kérvény folytán Ecség község iskolaszéke utasítva lett, hogy elsősorban az iskolai számadást terjessze be; a malom eladási ügyben pedig hozzon szabályszerű közégi képviselő testületi határozatot s azt a vármegye közgyűléséhez terjessze be. — Losoncz imre volt karancsalji tanító nyugdíja 120 forintban állapított meg. — Az ominosus csitári iskola tanítója, bizonyos Nagy Kálmán, aki oda legközelebb lett megválasztva, egy szép reggel elhagyta a katedrát. Az új választás elrendeltetett, s választási elnökül Kövy Tivadar küldetett ki, azonban az állását évközben odahagyó tanító ellen a fegyelmi eljárás megindított.

Jogügyek.

Marmorstein Manó kékkői lakosnak Klein Dávid elleni regale esonkítási ügyében az alsó fokú határozatokat a belügyminiszter feloldotta. Plagi István kallói plébánosnak Ungi József elleni párber ügyében Veres János bíró azon utasítást kapta, hogy a mennyiben a plébános követeléseit be nem igazolja, a behajtást tartse függőben. Surány községe Hemenessény felé vezető vicinalis útja készítésekor Oroszi Miklós földéből 200 □-olet foglalt el. Oroszi ezért azt követelte, hogy a régi útból hasítsanak ki neki megfelelő területet. Ezen régi út azonban a processiókra használtatik s így Oroszi Miklós kérvényének a község helyét nem adott. Beadott felebbezés folytán a bizottság elrendelte, hogy Oroszi Miklós 24 forinttal kártalaníttassék a vicinalis pénztárból.

Börtönügy.

A fegyenczek száma volt 266, kik közül 254 férfi, 12 nő. A fegyenczek összesen 1685 munka napot dolgoztak, keresményök volt 392 forint 9 kr., melyből az államé: 279 forint 20 kr., a fegyenczeké: 112 forint 89 kr.

Adóügy.

Egyenes adóban: 679,852 forint 50 kr.
Mult évi hátralék 1,037,763 forint 97 kr.
F. évi tartozás
Összesen: 1,717,616 forint 47 kr.
Erre fizetett: 850,638 forint 78 kr.
hátralék: 802,654 forint 60 kr.

Ez idén a hátralék 210,610 forint 42 krral kisebb, mint a mult év okt. 31-én, a havi visszacsés azonban 37,849 forint 61 krral több.

Hadmentességi díjakban.

A mult évi 53441 forint 9 kr hátralékkal együtt tett az előírás 82985 forint 69 krt, erre befizetett jan. 1-től

Ha a tanító nem csupán iskolamester hanem népvelő is, s ha miként érintém többször van Aranyanak, Petőfinek népvelő bece, akkor van jogunk az élet porondjára is kitékintnünk.

Nem vétenek-e műlőseink, a kiadóságok, ha Petőfinek, vagy Aranyanak a műveire részint czéger, részint valóság gyanánt odairják: népies kiadások s a nagy költők művei mindazonáltal rejteit kincs maradnak a népnek, ma már odáig megművelődött eleménél, kik a magok egyszerűségében is megértik a higgadtan szerkesztett napi sajtó productumait s megértének, nemzeti költőink egyszerűbb műveit. Csakely száma a magyarnak itt is, a legfőbb akadály, mi, ki nem zárja legujabb s legnagyobb költőnk népies remekeinek minél olcsóbbá tételét a napi sajtó organaiba, a pongyola költemények helyett legalább, a nevezetesebb mozzanatokkor egyiknek-másiknak közlését.

Tovább nem terjeszkedem, hanem csak ajánlhatom Arany és vele Petőfi cultusának fel karolását a népoktatási intézetek keretében s azon felül. Így lesz a legujabb nevelészi elvek alapján jelentékeny részben biztosítva öszhangzatos fejlődése a lélek három alaptétel-ségének s a magyar műveltség alólól fölfelé haladása s a nemzeti tudományokkal kialakulása a szabadság s a háza szeretet szent erőnye, egyszécsé közzellem s ezek nyomán az anyagi fejlődés, hogy beteljesedjék az idők végtelenségben:

Megfogva bár, de törve nem
El nemzet e ház.

Druga József.

szépt. végeig 19064 forint 26 kr., hátralék: 60478 forint 16 kr. kisebb 17356 forinttal mint a mult évi.

Az adófelügyelő jelenti a bizottságnak, hogy a hátralékos kincstári követelésekre nézve a szigorú intézkedéseket megtette, s hogy reménye van, miszerint november havában a felelőség kimondása nélkül kedvező befizetési eredményt fog utólni.

Tanfölyügyelő kéri az adófelügyelőt, hogy a tanítói nyugdíjalap is kimutatassék, Szpevak Sándor igéri, hogy ezt decz. végén kimutatja.

Kilencz esetben a realexercitio elrendeltetett.

Fegyelügy.

Dr. Kacs Kovics Gyula főorvosunk jelentése szerint az októberi egészségügy, a mult évek hasonló hónapjaihoz képest, kielégítő volt. Csupán Ó-hután és Szklabonyán uralgott a ronesoló toroklob. A kör és közégi orvosok az iskolákat meglátogatták. Dr. Feledi Ferencz járási orvos a megye alsó járásában, Dr. Plichta Soma járási orvos pedig a megye felsőjárásában több községben szemle-utat végeztek.

A gazdasági állatok közül a sertések között lepfene uralkodott s 246 beteg sertés közül 216 elhullott.

Útügy.

A jelentés szerint az utakon a közlekedés fel nem akadt. A kavics beágyazása most van folyamatban. A b.-gyarmati ipolyi nagyhíd néhány nap alatt elkészül.

Posta ügy.

Rapp községében posta állomás szerveztetik, s hozzá Kalonda, Mucsiny Terbeléd, Mulyadka, Pilis csatoltatnak.

Úlcs vége d. u. 1 órakor.

Budapesti levél.

Budapest, 1888. november hava.

A mi három hét előtt még csak októberi tréfa volt, az immár novemberi tényné vált. Kúnn hidegtől pirult arcok, benn kékes lángtól izzóvá tett kemencék hirdetik a telet.

Télnak nevezzük azon időszakot, melyben a szegény embernek fűtenie kell, melyben a gazlámpákat esti 5 órakor meggyújtják, s égnek reggeli 6 óráig, mikor azonban újra meg kellene azokat gyújtani. Télnak nevezzük azon időszakot, melyben a munkások kezökbe lehelve melegenetik munka nélkül szenvedő karjaikat; melyben a módosak tékoznak, a szegények koldúlnak; télnak nevezzük mindazon időt, melyben nincs napvilág az égen! Ó, az ég napvilágát könnyű kárpótolni; de ha nincs láng a kandallóban, nincs zaj a műhelyben; ha a papírral leragasztott falak nedvesek, a tető átázik, a rossz szén füstöl, s a háziúr a küszöbön áll: ez a tél: ha a családnak egyik fele beteg, másika éhezik; ha az apa kétségbeesve könyököl valamely márványlapra, vagy vasúgy fölé, nem várva, hogy valaki jó, hogy valaki elmegy; ez a tél!

Nyáron, mint a költő mondja, a forrás italt ad, az ág eledelt, a nap meleget, a lomb hajlékot. Télen semmit sem nyújt a természet. S épen oly hideg a tél a főváros falai közt, mint falun. Minden pompás palotában van egy emelet, mely tele van sáppadt, vagy mogorva alakokkal; az első emeleten kétezer csillár ragyog, míg fönn egész ablaksor sötét; lent boldogságtól sugárzó arccal süttögyük valamely szögletben: „holnap!"; míg fönt egy tompa hang morinogja: „holnap!"; És hány ezer ember van, ki azt süttögyja a utcák sarkain: „Csak kenyereu volna!"

Naturalista regényírók rongyok alatt keresik a nyomort, mintha a rongy is nem öltözte volna — a koldúsnak, s mintha a koldúsnak nem volna — pénze? Míshol van a valódi nyomor; gyakran érdemrendet hord, gyakran estélyeken szédül el, s gyakran koszorúztatása percében rogy össze. A valódi nyomor nem meztelen, takarja az magát nemes érzelmének köntösével.

De menjünk vissza a télre.

Minthogy minden évszak érlet és növeszt, valamit a földben, s egyedül a tél az enyészete, nem kellene-e ennek kárpótlásul a lélek virágait, kinyitnia? Három évszak alatt örül az ember a természetnek, karjaiba veti magát reményeivel; a negyedikben miért ne vonúlna magába? És erre a tél oly nagyon alkalmas fagyos lehetével, hosszú esteivel! Tavasszal beszívjuk a rózsá illatát a nélkül, hogy ezen illatnál egyébre gondolnánk; míg télen a kopasz fa, a meztelen erdő, röges föld, mind megrendítő érzelmeket keltenek keblünkben. Igen! az ember elgondol-messze, nem is tudja hová, nem tudja mire, de tovább gondol a földnél. . . .

De nem ábrándjainkról akartam szólni? A budapesti telet kérdik Önök, nyájas olvasóim? Tavasz ez, minthogy virágot többet látni itt télen, mint tavasszal. Menj szalonokba s ezer virágkoszorút látsz, oly frissel, mintha most szakították volna azt a kertész. A budapesti tél mindente emlékeztet inkább, mint az enyészetre; ekkor nyílnak itt az öröm virágai, ekkor vetelkedik a fényűzés ekkor zengnek a legszebb csalogányok; ekkor el, ekkor álmodik Budapest. „Hisz nincs szegény ember a földön," — ezt mondod, — annyi címert látsz. Minden nap házasodnak, de még talán többen válnak; lépten nyomon szabó szalad megrendelt köntösével, minden házmesternél ékszerész tudakozódik valamely ismeretlen ember után, kinek csak privát dimeret látta. . . . Téli! mily nagy jelentőségű szó ez! Azt jelenti: siker házasság, . . . bukás, sanyar, szénmérgezés.

Könn fagyos, nyugati szél dühöng, bent, kandallóban viharban pattog a sziporkázó kősen. Este felé jár az idő, nézzünk szél a városban.
A viszontlátásig.

Uj. Perény Gábor.

Hirek és Különlélek.

Premiéri hírek. Gr. Györky Ábrahám főispán úr önmagmellőssége nov. 14-én este jött a székvárosba, hol másnapon a közigazgatási bizottsági ülésben elnököl. A székvárosból Kis-Teremre utazott nov. 16-án. A közigazgatási bizottsági tagok közül a nov. 15-ki ülésen részt vettek: Gr. Czebrán László, Hanzély László, Mocsary Odón, Sréter Alfréd és Kövy Tivadar urak.

Szentgyörgyi Pál valóságos belső titkos tanácsos volt országgyűlési képviselőnk nagy szabási tehetségeit nem engedik hevertetni. A királyi kegy vármegyénk ezen nagy fiát azon kitüntetésben részesítette, hogy őt a főrendiház örökös tagjává nevezték ki. Öszinte szívvel örülünk mindnyájan ezen magas kitüntetésnek és kívánjuk, hogy azt a kegyelmes úr nagyon soká jó egészségben viselhesse.

Bosnyai Ervin báró, szécsénykerületi kitűnő képzettségű fiatal országgyűlési képviselőnk a parlamentben nov. 12-én a konverzió tárgyalásánál alapos készséggel szólalt fel a konverzió mellett. Mindjárt azzal kezdte beszédét, hogy az ellenzéknek esupa konzervatívizmusból el kellett volna fogadni a konverziót. Angliában a parlament okavodik attól, hogy pénzügyi kérdésekben a részleteket, nyilvánosságra hozza s a maga részéről helyesli a kormány azon eljárását, hogy a részletek mellőzésével csakis az eredmény iránti bizottságokkal állott elő. A kormány, mely rövid idő alatt oly fényes pénzügyi eredményeket tudott felmutatni, megérdemli a bizalmat oly irányban, hogy a konverziót is az országra nézve kedvezően fogja keresztül vinni. Azon óhajhoz, hogy az ország adósságai a jövőbeli években legyenek fedezhetők, mindenki szívvel járulna hozzá, de ma a tényekre kell támaszkodni és nem óhajokra. Ha a — deficit — a mint a kormány propeziói szerint remélhető — két év múlva el lesz enyészítve, akkor a konverzió egy újul lesz helyettesíthető s így esik a kamatterhek állandósításának vádjá, melyet egy némely képviselő hangoztatott.

Kinevezés. A nm. pénzügyminiszter a b.-gyarmati m. kir. adóhivatalhoz Horváth Emilt nevezte ki III-ad osztályú ellenőrre.

A b.-gyarmati takarékpénztár veszályban forgott nov. 14-kére virradó éjjel. Ismeretlen tettesek három oldalról kísérletet tettek a betörést. Ugyanis a Templom utcára nyíló ablakon, majd a Főutczára nyíló ablakon végül az ajtón akartak bejutni. A jómadarak még nappal húzódtak be az udvar egyik félreeső helyére, s onnan zondiroztak. Az ablakokon nem sikerült a bemászás az erős ablakvastálból ellenállása miatt. A nagy szárnyas vasajtó jobboldali szárnyát vasruddal ki akarták emelni, de ennek ellenállottak a vasmeszkák; majd az alsó és középső csapok ellenzőit törték le, de a hatalmas vasajtó nem tagított. A munkát éjjel után 1 órakor kezdték meg és folytatták fél négyig gyertyavilág mellett. Tőzsér János takarékpénztári szolga jóformán szemtanúja volt az egész működésnek, de nem mert kijönni szobájából, attól félvén, hogy agyonlövik. (Egyet még is kiállhatott volna rájuk!) Egyik a jómadarak közül folytonosan czirkált lámpával az udvaron. A betörés nem sikerülvén, a kertajtón odébb állottak — a viszontlátásra, mikor hihetőleg erősebb eszközökkel fogják ostrom alá venni a hatalmas épület zárait. A vakmerő esetet Tőzsér János takarékpénztári szolga már reggel fél hatkor jelentette Vannay Ignác igazgatónak, ki azonnal jelentést tett a városházán és esendőrségnek. Egész nap czirkáltak a esendőrök és városi rendőrök, de eddig sikertelenül. A vakmerő betörési kísérlet a legforgalmasabb helyen történt, a szomszédságban lévő román. kath. templomban van a toronyórség, majd a városháza, a tűzoltó egyet lakanyája, és daczára mindezeknek a betörési munkát zavartalanul folyt 2 és fél óráig. Hátha még a tűzoltó egyet kivitték volna a majorepületbe, akkor az ilyen munka még zavartalanabbul folyhatott volna! A takarékpénztárban 16 ezer forint pénzkészlet volt, mely összeget ha a betörők elvisznek, ugy a részvényesek az 1888-dik évre eső osztalékuk ismét csak bücsüt mondhattak volna.

A horvátországi gazdák alapszabályait a nm. belügyminiszterium jóváhagyta.

Tapszirt közvet. Több oldalról azon kérdés intézetlen hozzánk, hogy ki a tapszirt kövezési módnak a feltalálója, értesítjük azt érdekelteket, hogy ez új találmány Pelényi Ottó mérnök és a m. k. vasutak igazgatóságának irodájában alkalmazott irodafőnök úrnak a tulajdona, miért is az érdeklődők hozzá (Budapest Andrási-út 88. sz.) fordulni sziveskedjenek.

Adomány a tűzoltó egyet javára. Özv. Quittner Dávidné helybeli jönevű keresmáros egy könnyű szerével behajthatóvá vált 4 fti 84 krnyi követelését a tűzoltó egyet javára ajánlotta fel. Az összeg a városbíró úr által az egyet pénztárába már be is fizettetett. Hasonló humánus adományokat mindig szívesen közlünk.

A „Jásziv” egyet javára Ipolyságon rendezett hangverseny meghívója és műsora a következő: „Meghívó” Gróf Zichy Géza hangversenyére mely a „Jó Szív-Egyesület” és részben a megyei írségek javára Ipolyságon 1888. december hó 12-én, a megyeház nagyertermében fog megtartatni. A hangversenyt táncmulatság követi. Helyárak: számozott hely az első sorokban 5 fti; a középső sorokban 3 fti; az utolsó sorokban 2 forint.

Állóhely: 1 forint. Karzati állóhely 2 forint, állóhely 1 forint. Jegyek előre válthatók a rendezőség pénztárnoka: Borbely Pálnál Ipolyságon; a hangverseny napján a pénztárnál. Kezdet este 8 órakor. A rendezőség Vidéki vendégek felkérésnek, hogy elszállásoltathatásuk ezaljból, idejekorán a rendezőséghez fordulni sziveskedjenek. Műsor. 1. 1. Prolog. Pajor Istvántól. Szavalja Helmhuber Mariska k. a. 2. a) Elegia. b) Etude. Előadja gróf Zichy Géza. 3. a) Lieben und sterben. b) Komm zu mir. Gr. Zichy Gézától. Enckli. Balezár Irén k. a. Zongorán kíséri. Szabados Béla. II. 1. Don Juan. Ábránd. Mozart gróf Zichy. Előadja, gróf Zichy Géza. 2. Temetés külföldön. Költemény gróf Zichy Gézától. Szavalja. Majláth Biri k. a. 3. Lakmé. Paria leány dala. Delibes Leótol. Enckli. Balezár Irén k. a. 4. Magyar Rapsodia. Előadja. Gróf Zichy Géza.

A szikrái ev. egyház és templom történetét Wladár Miksa ottani lelkész úr megírva, abból olvasható, hogy ezen egyház a legregiebbek közé tartozik. Mint „communitas” említtetik Budai Ferencz által. Pölgári lexiconjában, hogy Szentgyörgyi Székely Tamás perjel (V. László és Mátyás királyok idejében) a jerruzsálemi Szt. János vitéz rendnek jóváhagyásával ajándékozott Mehorai Jánosnak, Nógrádmegyében egy „Szarig” nevű falat 1453. esztendőben melyet ez ideig az említett vitézi rend bírt vala. Hagyomány szerint a Jöhaniták a jelenlegi templom helyén zárdával bírtak. Asztások közben egy emberi főt ábrázoló márvanyszobor találtatott, mely a hajdani zárdából találtatott s mely a jelenlegi templom szegletfalába beépítettett s mai napig is látható. A mostani templom alapkövét 1772-ben letette özv. Roth Tamásné született Vattay Borbála; az építész folytatta s 1788-ban befejezte gr. Teleknyé szől. Roth Johanna. A templom, az egyes kiadásokat tekintve véve, 30—35 ezer ftrba került. Az okt. hó 25-án megtartott 100-dos jubileum alkalmával, melyről lapunk mult számaiban megemlékeztünk, gr. Degenfeld Lajosné szől. Dessewffy Ilona úrhölgy egy értékes tefitöt ajándékozott, az egyházbéli hölgyek pedig 4 drb. értékes gyertyatartót.

A hídg november elejétől oly tartósan beállott, hogy hasonlóra csak öreg emberek emlékezhetnek; már az Ipoly szélei is befagytak. Különbön az időjárás száraz, nappal többnyire verőfényes, de azért a fagy még délelben sem igen enged.

Emberbarátú tett. Molnár János helybeli derék fodrászunk és fogműtő tíz évi letelepülésének évfordulója alkalmából a mult szerd. 10 ftrt adott át a városbíró úr kezeibe, hogy ez összegben tűzi fa vásároltatván, az a szegények között kiosztassék. Követésre méltó példa ez mindenkor, de főleg most a beállott kemény téli időben, midőn nyomorúságukat kétszeresen érzik a beteg munka és keresetképtelen szegények.

Fancselbörtörök. B.-Gyarmaton nov. 14-én pin-czéket törték fel ismeretlen tettesek. Nov. 14-én éjjel Simko Frigyes ev. lelkész úr pinzéjét törték fel, honnan mintegy fél akó bort vettek el továbbá evő eszközöket és üvegeket. Ugyanezen feltörték a gazdasági egyet borházát, de a pinzébe nem hatolhattak be. A borházból elvitték 2 puskát, 8 oltókest, 8 oltót, 1 fali órát és 4 liter pálinkát. A tettesek először a padlásra hatoltak fel, honnan a esáskányokat lehozák, s ezekkel törték fel a borházat. Hogy ugyanezen betörők operáltak Simko lelkész úr pinzéjében, az onnan bizonyult be, mert a lelkész úr pompás borát az egyleti borházból elvitt kupákból iszogatták. Az elvitt tárgyak egy része (egy a kupák is) egy közeli pajtában találtattak meg. Fáy Árpád egyleti titkár úr már korán reggel értesült a betörésről s azonnal bejárt a esend és rendőrséget. A tettesek legvalószínűbben a börtönből kikerült fogycmek voltak, kik Simko lelkész úr és az egylet szöllejében dolgozgat-lak a nyáron át. Az egyleti borházból elvitt tárgyak értéke 50 ftra tehető, de igen sokba fog kerülni a borház ajtajának helyrehozatala.

A közigazgatási bizottság fogynál küldetése, mely Gr. Györky főispán elnökele alatt nov. 15-én tartatott meg. Szerény Gábor fözolgabíró felebbezésének, melyet az alispák felfüggesztő és fegyelmi eljárást elrendelő végzése ellen adott be, helyt nem adott. A főispán Szerény helyébe Kacsokovics Ivánt helyettesíté, s a szolgabírói hivatalhoz kisegítőül Plachy István tiszteletbeli szolgabíró, Plachy Zsigmond úr fiát, a füléki szolgabírói hivatalnak eddigi gyakornokát osztotta be.

A hamis mérlegek minden községekben divatosak lettek. A belügyminiszter legközelebb igen szigorú rendeletet boesátolt ki, melyben utasítja a hatóságokat, hogy az áruezikket kiesényben való oly elárúsítóit, kik hamis mérleget használnak, vagy akik mérő eszközeikkel hiányosan mérnek ki, szigoruan büntessék. Nálunk oly ritkán történik a mérlegek vizsgálata, hogy néhány rossz lelkű elárúsító egész kényelemmel esalhatja a szegény népet.

A vácsi járáshírség: fogházba fehér zászló lengett e felirattal: „Eljen a haza és szabadság!” jelentvén, hogy nincs benne tartóztatva senki. Ezen eset — mint újjak — 1872. év óta másodszer fordult elő.

A felső-tiszai postamesteri állomásra tiszti szerződés mellett pályázat van hirdetve. A folyamodványok a budapesti kir. postaigazgatóságához 1888. évi november hó 21-éig beadandók.

A kékkői eszpressz kerületből Erhardt Győző ovári lelkész Karancsságra tefeltet át Salgó János helyére. A varbói plebánát Molnár Gyula plebánosnak Perbetére, történt áthelyezése folytán, mint értesülünk, Matulay Gyula kékkői plebános fogja adminisztrálni, a kékkői egyházat pedig Patak János, a szklabonyai egyház közserzetelben álló derék esperes plebános veszi ideiglenes gondja alá.

Uj esigaretta a vidéken. A dohánylevel borítékkal készített és eddigelé csakis a főváros területén elárúsított különlegességi „salon” szivarkák szopokával 50 darabot tartalmazó, dobozokban 3 forintnyi, — és 10 darabot tartalmazó, dobozokban 63 krnyi áron való áruba boesátása október hó 15-től kezdve az egész ország különlegességi árúira kiterjesztetett.

Tűzoltó egyet a vidéken. Zsélyben tűzoltó egyet

szervezetelt Galgóczy Béla iradalmi tisztató ur kezdeményezésére. — Jobbágyi és Szarvas-Gede községek képviselő testülete külön egy-egy önkéntes tűzoltó egyesület alakítását határozta el. A kivitel a nevezett községek bírúra és Kutalek Arthur körjegyzőre bízott.

A hatvani csukorgyári építésnél szükséges hadogos munka elkészítésére egy megyenkbéli és pedig szikrái hadogos vállalkozott, mivel a szerződés meg kötöttett. A jölörékvésű iparos neve Lusztig Matyas.

Bápyon nov. 10-én ment végre a körjegyző választás. Radeckzy Pál állott szemben Habser Lajossal. A többség azonban Radeckzy Pál mellett nyilatkozott, s így Habser Lajos visszalépett, anélkül, hogy a szavazás megfogott volna. A L. és V.-ke nagyon kiemelte Radeckzy Pál körjegyzőt választás előtt is — után is.

Temérdek név alatt a „Fővárosi Lapok”-ban több sikerült, hangulatteljes, emellett finom szatiraj, derült bölcseség és mely kedélyű költemény jelent meg, úgy, hogy az irodalom barátainak figyelme méltán felkeltve lön arra nevez, hogy tulajdonképpen kiesoda az a Temérdek, aki most már ezen költeményeket (valószínűleg jóbarátjai ösztönzésére) összegyűjtötte és ki fogja adni. Ez a Temérdek egyik legjobb ismerősünk, aki B.-Gyarmaton mint ügyvéd, mint körjegyző, mint takarékpénztári igazgató esupa prózai dolgokkal foglalkozott, de ezen prózai dolgokat is oly szelid jó modorban, oly ember ismerő lapintatossággal, szeretettel és szivességgel végezte, hogy mikor 20 évi titléte után Bpestre tavozott tölünk, nagyon fajtaltuk, sőt sirattuk. A balassa-gyarmati takarékpénztár, melynek alapítója volt, örök emlékezetűl lefestette arczképét, s ezen szelid jó kép, — ott függ a balassa-gyarmati takarékpénztár imponas épületének tanácsstermében, s mindenki gyönyörrel tekint rá. Ez az ismerős nem más, mint Jeszenszky Danó, ki öszbevegyült fejfel ugyan, de a legmelegebb szívet és érzélemmel gyönyörteljes költeményeket ír, — oly költeményeket, melyek beillenek Anakreón, Firdusz, Beranger, Heine és Arany költészetébe. Alig várjuk megjelenésüket. De addig is izeltől átvesszünk egyet a „P. H.”-ból, hol, ha nem esalodunk, Luby Sándor barátunk s rótasunk emlékeztet meg Temérdek úrnak temérdek költészetéről. Ime egy rövidke:

A szikrák.

Ki tudja mi fűzi,	Ki tudja mi oldja,
Ki tudja mi fonja	Ki tudja mi bontja
Azt a szikrát, mely a	Azt a szikrát, mely a
Szívet szívhez vonja?	Szívet szívhez fonta?
Csak az látzik, hogy a	Szikrák elszakadnak;
Szikrák elszakadnak;	Csak az látzik, hogy a
Csak az látzik, hogy a	Szikrák meghassadnak.

Új a hivatalokban. A posta és táviróhivatalok, melyek már eddig is sok derék asszonynak nyújtottak illő foglalkozást, ezental még több nőnek fognak keresetet adni. A közlekedésügyi miniszter legújabb elhatározása az, hogy a posta és táviró-kezelői állásokat ezental kizárólag nőkkel töltsék be, föltéve, hogy elegendő számu és megfelelő képesséssel bíró nők jelentkeznek. Ez állásokra vonatkozólag figyelembe veendők a minisztérium következő határozatai: A posta- és táviró-kezelők kiképzése rendszerint csak a nagyobb forgalmu s még ezután meghatározandó hivataloknál fog történni és pedig oly módon, hogy a gyakorlatra boesátottak az illető hivatalnál egy azzal megbízott posta- és táviró-tiszt fogja az elméleti és gyakorlati oktatásban részesíteni s felévi gyakorlat után s az illető postaigazgatóság által kirendelt bizottság előtt leendő sikeres vizsgálat után állítják ki a képesítési bizonyítványt. A oktatással megbízandó tisztviselők a minisztériumtól megfelelő díjazást kapnak. A gyakorlatra boesátás jogát a minister magának tartotta fenn, az arra vonatkozó kérvények tehát kozzá intézendők.

Meghívó. A nógrádvármegyei tanker. tanítótestület b.-gyarmati köre f. évi november 21-én d. e. 9 órakor B.-Gyarmaton a közs. polgári isk. tanácsstermében rendes ülést tart, melyre a tagokat s tanúgybarátokat tisztelettel meghívja Wagner István elnök. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés. 2. Uj tagok felvétele. 3. Gyakorlati előadás a beszéd- és értelemgyakorlatokból, tartja az al-lami el. népiskola II. oszt. növendékeivel Hábor Sándor. 4. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. Könyv bírálatok felolvasása. 6. Vita értekezés: „Az iskolai dolgozatok” felett, tartja Dömök Erzsébet és Druga József. 7. A f. évben tartott közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 8. Folyó ügyek tárgyalása. 9. Pálya és vitatétések kitűzése. 10. Tagsági és Eötvös alapdíjak lefizetése s az önszervezési szövetkezetbe való boiratkozás. 11. Az ülést megelőzőleg elnöknel írásban benyújtott indítványok tárgyalása.

Evi jelentősiégi határozat iparügyekben. A földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter egy felmerülő alkalomból, következő elvi határozatot mondta ki: „A földmű-lajdonos, vagy földbérlető, a vendégek számára péksü-teményeket a nem helyben lakó sütőnél megrendelhet és ezen iparos, ezen megrendelés alapján, árúit a földő helyén akadálytalanul árulhatja.”

Hová ragasztandó a számla bélyeg? Az 1881. évi XXVI. t. cz. 27. §-a szerint, „Kereskedők és iparúzők által saját üzletökből származó követelések iránt kiállított számlák jegyzékek, kimutatások s hasonló iratok után a megfelelő bélyegjegyek a számlák első lapjára fölragasztandó, s a számla egyik tételevel keresztül irandók.” A törvény ezen intézkedése a pénzügyi közigazgatási bíróság döntvénye szerint akkép értelmezendő, hogy a bélyeg a számlának első lapjára akként ragasztandó fel, hogy annak alsó szélét a számla első tételével lessen keresztül írni. Más helyen és más módon alkalmazott bélyeg nem letezőnek tekintetik s a szabálytalanul helyezett számla miatt jövedéki pénzbüntetésnek van helye.

Egy egész könyvtár lesz az eredeti elboesatásokból, mely Vághasi Áronold (nem elboesatott) tartalmazó „Magyar Világ” című füzetes vállalatban megjelenik. Ma küldetett be hozzánk a 8-dik füzet, mely „Az anya” című novellát tartalmazza teljeseen. Az első kötet nem kevesebb, mint tíz házas elboesatott foglal magában a 19 nagy ívre terjed. Ha meggondoljuk, hogy a 19 ívnyi terjedelmű kötet alig kerül többé 90 krsnál, újra bohiságyul, hogy házakban ennél olcsóbb értékű irodalmi vállalat, még nem forgott közközen. Öbajlandó volna, hogy a nép, melyet hacsaknem rémregényekkel megrohanunk, a tudásra óhrodo csak, a nem

engedni közel magához az erkölcsi megítélését olvasmányokat hanem az ily, valóban értékes könyveket igyekszik megvásárolni. A kiadókvalat az egyes kötetekhez igen díszes bekötési táblák-
ról is gondoskodik a erre nézve a tudnivalókat legkisebb költséggel fogja előfizetni. Az új előfizetőknek természetesen az első kötet egészen megkülönböztetve ajánljuk a nagyérd-
munkát az olvasó közönség figyelmébe. Előfizetési ár félévre (24
füzetre) 3 forint 80 kr., negyedévre (12 füzetre) 1 forint 95 kr. De
megrendelhetni a könyvkereskedések útján úgy is, hogy csak az
egyes füzetek házhoz szállításakor kell azokról mindig 15 hrt
fizetni. Az előfizetési pénzek Debreczenben Várasi Arnold nevére
is küldhetők.

A **gond Conventio.** Irta Molnár Viktor. Második bővi-
tett kiadás Alig egy éve, hogy az első kiadás megjelen-
s ma már a második is elhagyta a sajtót. Valóban ritka
jelenség irodalmi viszonyaink között, de kimagyarítható
mégis, mert ezen csakugyan bezagpótló és kitűnő munka
megérvelni azt a figyelmet, a melyben már az első ki-

adást a sajtó és a nagy közönség részesítette. Ez ezen
eredmény ezt is bizonyítja, hogy a gaudi conventio által
megpendített emberbaráti eszmék iránt közönségünk is
fogékonssággal bír. Ezen újabb kiadás részben megbo-
vítvé jelent meg a hiesszók, hogy ugyanolyan kelendőség-
nek fog örüdeni, mint az első, a mely által még szé-
lesebb körben fog elterjedni az üdvös eszme. A számos
kiállítás 8 éves kötet ára 80 kr. Megjelent és kapható
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udvari
könyvkereskedésében, Budapestén. Andrassy-út 21. sz.
Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, s kü-
lönösen a községek előjáróit, kik előfizetéseikkel hátrá-
lékban vannak, hogy azt postafordultával kiegyenlíteni
szíveskedjenek.

Horváth Danó,
folyószerkesztő.

2625—888. tkv. szám.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tesetük, hogy a b-gyarmati takarékpénztár felép-
peresnek. Kibányi András elleni végrehajtási ügyében a galáczos
10. sz. tjkben foglalt A. 1. 1—3. §. 14. és 4. 1—2. alatti 1413
frtra becsült ingatlanokra az Arverési feltételek megnem tartása
indokából Jankovich Kovács Ilona ellen ennek végrehajtása és költ-
ségére az újabb vizsárvetés elrendeltetvén, fogantatására ha-
tárnapul 1888. évi november hó 30. ik napjának délelőtti 10 órája
Galáczos község házához tüzetett ki.

Bánatpénz a fenti becsár 10-százalékos, az ingatlanok becs-
áron alól is eladatik.

A vételár egyharmada 1. egyharmada 2. egyharmada 3. hó
alatt fizetendő.

Kelt Szécsényben a kir. járásbírósg mint telekkönyvi ha-
tóságnál 1888. évi szeptember hó 18-án.

K O H N M I K S A

divat-, vászon- és rövidáru kereskedése B-GYARMATON,

(Füteleza Elfer-féle ház. a „Magyar koronához” címzett gyógyszerár ártellenében)

A jánlja az **ősz** és **téli** idényre következő czikkeit úgymint: *csérna, allasz és flanel barcheteket, rumburgi, hollandi, creas és
lenvásznakot, chroll-féle schiffonokat, téli selyem, plüsch és csipke kendőket, szőnyeg és hűtorkelméket, paplanokat, csipke, jutle,
gyapjú függönyök és ágytakarókat, Jersey derékeket, jász-féle ingeket, harisnyákat, kózttyűket, vállfűzőket, fehér és színes pamutokat, a
legnagyobb választékban arnyókat, továbbá mindenféle fehérnemű, dísz és rövidáru czikkeket, férfi és női filtz csipő és botosokat, utazó
bőröndöket, futó szoba és lépőkőrcsöket a legjutányosabb gyári árak mellett.*

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri.

Vidéki megrendelések a napi postával eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint B-Gyarmaton
a „Kis-Tabán” utcában lévő s már 16 év óta fennálló

Órás, arany-ezüst műves. vésnök és ékszerész

üzletemet megnagyobbítottam és újból berendeztem.

Nálam a legnagyobb választékban igen olcsó és jutányos árak mellett alkalom-
szerű **karácsonyi és új évi ajándékok** u. m. arany- ezüst férfi és női zsebórák:
mindennemű inga- és más fali órák, úgyszintén ébresztő órák, arany- és ezüst ékszerek, gyűrűk,
fül-függők, karpereczek, ezüst evő eszközök, mindennemű China ezüst tárgyak stb. stb. kaphatók.

Pecsénymók, stampigliák, monogrammok elkészítésére is vállalkozom, valamint e szakba
vágó megrendelések igen jutányos árak mellett eszközölhetők.

Együttal tudatom a n. é. közönséggel, miszerint üzletemben **részletfizetésre is**

— **és pedig nem felemeltem árak mellett** — bevásárlások eszközölhetők,
tisztelettel ajánlom szakmámhoz tartozó mindennemű javítások gyors és olcsó elkészítését.

GOLDMANN BENJÁMIN,
órák, arany-ezüst műves, vésnök és ékszerész.

Denaturalt-szesz.

Mely úgy házi mint ipar czélokra alkalmas szesz használható, politur készítéshez, gyorsforrasztáshoz,
valamint minden egyéb házi czélokra és külsőleg alkalmazandó gyógykezelési használatra stb.

Kapható: **Feledi Ignác** vegyes árú üzletében B-Gyarmaton.

Egy liter ára 30 kr.

Hirdetmény.

A csitári közbirtokosság tulajdonát képező földesuri italmérési jog 1889-ik évi január 1-től egy
évre folyó 1888-ik évi november hó 30-án d. e. 9 órakor alólikt megfizott lakásán Szécsényben
tartandó árverésen haszonbérbe adadni fog. — A feltételek alóliktnál megtekinthetők.

Kelt Szécsényben, 1888. évi november 13-án.

Tersztyánszky István,
szécsényi uradalmi ügyvéd.

2098—1888. tkvi. sz.

III. Arverési hirdetményi kivonat.

A rétségi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a pesti ref. egyházmegyei lelkészek szv. árva
gyámi pénztár képviseletében Szánthó János végrehajtásának
Moizes András és neje Léhmon Klára végrehajtást szenvedő el-
leni 100 frt tőke követelése és járuléka iránti végrehajtási ügyé-
ben a b-gyarmati kir. törvényszék a rétségi kir. járásbírósg
területén lévő Kosd községben fekvő a kodi 298. sz. tjkben A.
1. 1 soraz. a foglalt Moizes András és ifj. Moizes Károly nevé-
n álló ház és helytelekre 320 frt, az ugyanezen tjkben A. 1. 3—4
soraz. a foglalt fekről Moizes András felerészbeni jutalek-
kára 59 frt, az ugyanezen tjkben 1. 1 soraz. a foglalt szőlőből
Moizes Anrást illető felerészbeni jutalekre 62 frt, az ugyanezen
tjkben 1. 2 soraz. a foglalt szőlőből ugyanezt illető felerészbeni
jutalekre 4 frt, továbbá a kodi 749 sz. tjkben A. 1. 1—5 soraz.
a foglalt ingatlanokból Léhmon Klára férj Moizes Andrásné fe-
lerészbeni jutalekre 261 frt, a kodi 750 tjkben 1. 1 soraz. a
foglalt ugyanannak nevé- n álló szőlőre 36 frt, a kodi 849 tjkben
A. 11. 1—1 soraz. a foglalt Moizes András nevé- n álló ingatlanokra
44 frt a végül a kodi 967 tjkben A. 1. 1 soraz. a foglalt Moizes
András nevé- n álló ingatlanra az árverést 37 frtban eszmélet meg-
állapított kiküldtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt
ingatlanok az 1889. évi december hó 21-ik napján délelőtti 10
órakor Kosd község házában megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kiküldtási áron alól is eladatul fognak.

Arverési czándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának
10% -át közpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3331.
sz. a kelt idaragügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dékbees értékpapírban a kiküldt. kezéhez letendő, avagy az
1841. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt a bíróság-
nál előleges elhelyezésről kiállított szabályozású elismervényt
átvizsgáltatni.

Kelt Terecsken 1888. évi augusztus hó 11-én. A rétségi kir.
járásbírósg mint telekkönyvi hatóság

Haszonbérlet.

Balassa-Gyarmathoz közel, Kóvár község hatá-
rban, a b-gyarmati határral kapcsolatban. —
Horváthy Abler tulajdonát képező
23 hold külön álló tagosított I-ső osztályú szán-
tőföld és rét, esetleg több is, egy vagy 3 évre
azonnal bérbe adó.

Bővebb tudósítás nyerhető a tulajdonosnál
Kóváron.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéle-
tesebbnék elismert mérleg-
szerkezetek.

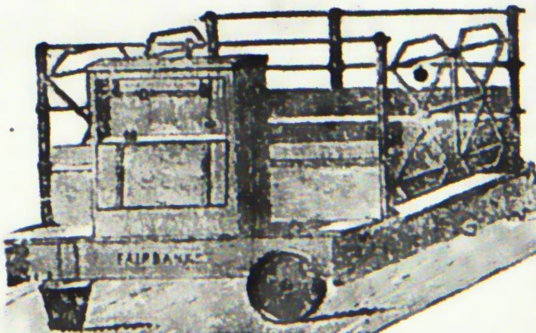
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek számos rendszerek,
rendkívüli érzékenységek és teljességgel vannak ellátva.
Tartósság, pontoság és könnyű kezelésknél fogva az összes
világkiállításokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számitott tízes mér-
legek árából nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és
vazatra való feladás költségei befoglalhatnák. Garanciai szerk-
és azok mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb
mérlegszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cím: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block ve-
zérigazgató

BUDAPEST, Andrassy út 23.

Arjegyzókkal és felvilágosítással szolgát a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Meger.

ÉRCZKOPORSÓK

és selyem szemfődelek

kaphatók

EBENFÜHRER LAJOS

kereskedésében B-Gyarmaton, nagyvá-
lasztékban jutányos áron.